

Huvudansökan, kandidatprogrammet i teologi och religionsforskning

Urvalsprov 7.6.2017

Texta dina person- och kontaktuppgifter.

Skriv ditt namn med latinska bokstäver (abcd...), inte t.ex. med kyrilliska bokstäver (абгд...).

Om du inte har en finsk personbeteckning, skriv i stället ditt födelsedatum.

Efternamn	
Samtliga förnamn	
Personbeteckning	
E-postadress	
Telefonnummer	

Kontrollera med hjälp av sidnumren att du har fått alla sidor.

Skriv ditt namn och din personbeteckning på varje sida, även om du inte svarar på uppgiften på sidan.

Skriv din namnteckning i nedanstående låda som tecken på att du har kontrollerat de detaljer som nämns ovan.

Namnteckning	
--------------	--

Om du vill att dina svar på uppgifterna bedöms, lämna nedanstående låda tom.

Om du vill att dina svar på uppgifterna inte bedöms, skriv följande text i nedanstående låda:

"Jag vill att mina svar inte bedöms". I det här fallet får du noll poäng för dina svar.

Avstående från bedömning	
--------------------------	--

Den här sidan är avsedd för universitetets anteckningar. Gör inga egna anteckningar på den här sidan.

TEOL 1234

Uppgift 1

Uppgift baserad på *Sisäänkäyntejä Raamattuun – Tulkitsijan kirja*, 2017 (Petri Luomanen, Niko Huttunen, Kalevi Virtanen)

Jaana Hallamaa diskuterar relationen mellan den kristna etiken och läran i sin artikel *Kunnollisuuden moraalista aikuiseen lähimmäisenrakkauteen* i boken *Sisäänkäyntejä Raamattuun*. Hur anser Hallamaa att relationen mellan etiken och läran traditionellt framställts (6 p)? Hurdan lösning föreslår Hallamaa i stället för den traditionella synen (2 p)? Hur förhåller sig Hallamaas lösning till Petri Luomanens metafor av kristendomen som ett tält (2 p)?

Svaret skall vara i essäform. Vid bedömningen fästs uppmärksamhet särskilt vid motiveringarna samt ett konsekvent och klart framställningssätt.

Svara på nästa sida. Använd tydlig handstil och skriv på de rader som är avsedda för svaret. Överskrid inte svarsutrymmet och skriv inte två eller fler rader text på en svarsrad. Provsvar som överskrider svarsutrymmet beaktas inte vid bedömningen.

Uppgift 2

Uppgift baserad på *Sisäänkäyntejä Raamattuun – Tulkitsijan kirja*, 2017 (Petri Luomanen, Niko Huttunen, Kalevi Virtanen) och utdrag ur verket *Kristlig troslära*, 1924 (Gustaf Johansson).

Vad är beckiansk teologi enligt inträdesboken (3 p)? Utgå från Niko Huttunens artikel *Raamatullisuus – miten Raamattuun liittymisestä tuli teologinen idea* (i inträdesboken) och textutdraget av Johansson och anför skäl för påståendet ”ärkebiskop Gustaf Johansson var beckian” (7 p).

Svaret skall vara i essäform. Vid bedömningen fästs uppmärksamhet särskilt vid motiveringarna samt ett konsekvent och klart framställningssätt.

Svara på nästa sida. Använd tydlig handstil och skriv på de rader som är avsedda för svaret. Överskrid inte svarsutrymmet och skriv inte två eller fler rader text på en svarsrad. Provsvar som överskrider svarsutrymmet beaktas inte vid bedömningen.

Uppgift 3

Uppgift baserad på Tuula Sakaranahos artikel *Tatarer som finländare som bekänner sig till islam* (teologia.fi, publicerad 30.01.2017).

Läs Tuula Sakaranahos artikel *Tatarer som finländare som bekänner sig till islam*. Vilka misstankar och utmaningar har tatarerna enligt texten råkat ut för i Finland under olika tider (6 p)? Hur framträder godtagbar och idealisk finländskhet i ljuset av texten (4 p)?

Svaret skall vara i essäform. Vid bedömningen fästs uppmärksamhet särskilt vid motiveringarna samt ett konsekvent och klart framställningssätt.

Svara på nästa sida. Använd tydlig handstil och skriv på de rader som är avsedda för svaret. Överskrid inte svarsutrymmet och skriv inte två eller fler rader text på en svarsrad. Provsvar som överskrider svarsutrymmet beaktas inte vid bedömningen.

Tehtävä 1.

Kysymys kirjasta Sisäänkäyntejä Raamattuun – Tulkitsijan kirja, 2017 (Petri Luomanen, Niko Huttunen, Kalevi Virtanen)

Jaana Hallamaa käsittelee kristillisen etiikan ja opin välistä suhdetta Sisäänkäyntejä Raamattuun -kirjan artikkelissa Kunnollisuuden moraalista aikuiseen lähimmäisenrakkauteen. Miten etiikan ja opin suhde Hallamaan mukaan perinteisesti esitetään (6 p)? Millaista ratkaisua Hallamaa ehdottaa perinteisen näkemyksen sijaan (2 p)? Miten Hallamaan ratkaisu suhteutuu Petri Luomasen metaforaan kristinuskosta telttana (2 p)?

Mallivastaus

Hallamaan mukaan kristillinen etiikka esitetään perinteisesti opin osana tai läheisessä suhteessa siihen. Käytännön moraalitulkitaan opin valossa uskon kuuliaisuudeksi ja järjen varassa toteutettavaksi toiminnaksi. Oppiin sidottuna moraalit supistuu sääntöjen noudattamiseksi. Ihmisten moraaliseen toimintaan suhtaudutaan epäilevästi ja sitä arvioidaan opin mittapuulla.

Painotus näkyy myös Raamatun eettisen aineksen tulkinnassa. Esimerkiksi narratiivi laupiaasta samarialaisesta on tulkittu pelastusopillisesti allegoriaksi Kristuksen tarjoamasta pelastuksesta tai todistukseksi siitä, että ihminen ei voi täydellisesti täyttää lakia vaan tarvitsee Kristuksen armoa. Pelastusopillisessa tulkinnassa se, mitä lähimmäiselle tapahtuu, jää sivuseikaksi.

Jumalan ja lähimmäisen rakastamisen ihanne on tulkittu siten että Jumalan rakastaminen edeltää lähimmäisen rakastamista. Jumalan rakastaminen taas on nähty Jumalan tahdon, oppien ja käskyjen pitämisenä. Tässä mallissa lähimmäiseltä ei kysytä mitään. Hallamaan mukaan tällaista tulkintaa esiintyy esimerkiksi kirkollisessa keskustelussa homoseksuaalisuudesta.

Etiikka muuttuu opiksi erityisesti huoneentauluetiikassa, jonka perusajatus on, että yksityiskohtaisia käskyjä on noudatettava Jumalan rakastamisen merkiksi. Myös nykyisessä Raamattu-keskustelussa etiikka muuttuu opiksi ja oppi keskusteluksi Raamatun arvovallasta. Tämä tulkinta tekee eettisen keskustelun eri mieltä olevien kanssa mahdolliseksi. Raamattu-uskollisuus-ratkaisumallissa oikeaan oppiin pitäytymisestä tulee pelastuksen ehto. Hallamaan mukaan tällöin luovutaan epäsuorasti uskonvanhurskauden periaatteesta.

Hallamaan mukaan opin ei tulisi syrjäyttää etiikkaa. Etiikan keskiössä eivät hänen mukaansa ole säännöt vaan lähimmäisenrakkaus. Lähimmäistä voi rakastaa ensin. Ajatukselle on raamatullisia perusteita, mutta myös kokemus tukee sitä: arjessa moraalikysymyksiä ei muotoilla opin ohjaamana vaan kokemuksen, ihanteiden ja yksinkertaisten normien valossa. Hallamaan mukaan uskonvanhurskauden periaatekin vapauttaa tähän, koska armon vuoksi hyvät teot eivät liity pelastukseen.

Hallamaan painotus on linjassa Luomasen telttametaforan kanssa, koska myös Luomanen korostaa, että oppi ei saa dominoida kristinuskon teltassa, vaan muutkin nurkat (riitti, kertomus, etiikka) on huomioitava itsenäisesti.

Tehtävä 2.

Kysymys kirjasta Sisäänkäyntejä Raamattuun – Tulkitsijan kirja, 2017, (Petri Luomanen, Niko Huttunen, Kalevi Virtanen) sekä ote teoksesta Kristillinen uskonoppi ja, 1924, (Gustav Johansson).

Määrittele lyhyesti pääsykoekirjan pohjalta beekiläinen raamatuntulkinta (2p) ja perustele pääsykoekirjassa olevan Niko Huttusen artikkelin Raamatullisuus – miten Raamattuun liittymisestä tuli teologinen idea ja Johanssonin tekstiotteen pohjalta väittämä ”arkkipiispa Gustav Johansson oli beekiläisen raamatuntulkinnan edustaja” (8p).

Mallivastaus

Saksassa 1800-luvulla vaikuttaneelle Tübingenin yliopiston professori Johann Tobias Beckin mukaan nimetyn raamatuntulkinnan kannattajille Raamattu oli teologian ainoa lähde ja normi, josta käsin koko teologinen järjestelmä tuli rakentaa. Beckiläiset eivät hyväksyneet mitään tulkinnallista näkökulmaa, josta Raamattua lähestyä.

Sekä Niko Huttusen artikkeli että Johanssonilta lainattu teksti osoittavat, että Johansson oli kirjaimellista raamatuntulkintaa ajavan beekiläisyyden edustaja. Huttusen artikkelin mukaan Johansson antaa teoksessaan Kristillinen uskonoppi kohdassa parhaimman arvosanan teologina Johann Tobias Beckille. Kirjansa esipuheessa hän tunnustaa hyödyntäneensä Beckin kokoelmateosta luentojensa valmistamisessa. Huttusen mukaan Johanssonin käyttämä termi ”Raamatullinen teologia” tai ”raamatullinen suuntaus” olivat synonyymejä beekiläisyydelle.

Beekiläisen raamatuntulkinnan kannattamisessa näkyi Johanssonin mieltymys eskatologiseen ajatteluun. Raamatullisuus oli Johanssonille lopunajallisen pimeyden vastavoima. Hän piti yhteiskunnallisia muutoksia luopumisena Raamatun mukaisesta elämänjärjestyksestä. Tämän takia häntä pidettiin usein konservatiivisena.

Kristillinen uskonoppi teoksen katkelmassa Johansson toteaa, että Raamatun kristillisyyden, joka oli Huttusen mukaan hänen käyttämä synonyymi beekiläisyydelle, on esikuva kaikille teologialle ja kirkkokunnille. Johansson painottaa, että kirkon ja teologian tulee ammentaa Raamatusta täydellisempää totuutta ja elämää. Katkelmassa näkyy Johanssonin ihannoima beekiläisyydelle tunnusomainen apokalyptinen ajattelu, Tekstin loppuosassa Johansson korostaa, että Beck perustaa uskonopin välittömästi Raamattuun ja tahtoo johdottaa sen avulla lukijat Kristuksen oppilaaksi.

Tehtävä 3.

Kysymys aineistosta Tuula Sakaranaho: *Tataarit islaminuskoisina suomalaisina* (teologia.fi, julkaistu 30.1.2017).

Lue Tuula Sakaranahon kirjoitus *Tataarit islaminuskoisina suomalaisina*. Minkälaisia epäluuloja ja haasteita tataarit ovat kirjoituksen perusteella Suomessa eri aikoina kohdanneet (6 pistettä)? Millaisena hyväksyttävä ja ihanteellinen suomalaisuus tekstin valossa näyttäytyy (4 pistettä)?

Mallivastaus

Tuula Sakaranahon kirjoituksen perusteella tataarien Suomessa kohtaamissa haasteissa keskeistä on ollut toisaalta yhteiskuntaan integroituminen, toisaalta oman kulttuurin ja uskonnon säilyttäminen. Tataareihin on kohdistettu eri aikoina taloudelliseen toimintaan, uskontoon sekä kulttuuriin ja tapoihin liittyviä epäluuloja. Tataariväestön saapuessa Suomeen 1800-luvun lopulta alkaen heidät koettiin paikoin uhkana paikallisten kauppiaiden liiketoimille. Suomen itsenäistymisen myötä taas esiin nousi islamilaisen lähetystyön pelko, mikä näkyi muun muassa moskeijan rakentamisen vastustamisena. Itämaisten tapojen pelko tuli esiin esimerkiksi tataarien hakiessa vihkioikeutta vuonna 1932, jolloin monet kirkon edustajat vastustivat luvan myöntämistä moniavioisuuden sallimisen pelossa. Tataareja on pidetty vastuullisina ja heiltä on pyydetty lausuntoja liittyen islamiin yhdistettyihin kansainvälisiin tapahtumiin, kuten Iranin vallankumoukseen 1979 ja suomalaisen sairaanhoitajan 1995 Saudi-Arabiassa saamaan ruoskintarangaistukseen. Tulevaisuuden haasteena suomalaisilla tataareilla on omien kulttuuristen ja uskonnollisten perinteidensä säilyttäminen ja siirtäminen erityisesti nuorille samaan aikaan kun yhteisö pienenee ja sen jäsenet vanhenevat.

Valtaväestön suhtautuminen tataareihin sekä tataarien pyrkimykset osoittaa suomalaisuuttaan antavat aineksia pohtia sitä, millaista on hyväksyttävä ja ihanteellinen suomalaisuus, ja miten vähemmistön on käyttäydyttävä ja toimittava tähän normiin yltääkseen. Tällaisia ominaisuuksia ovat tekstin perusteella esimerkiksi lainkuuliaisuus, ahkeruus, työteliäisyys ja omillaan toimeen tuleminen sekä halu palvella yhteiskuntaa. Vähemmistöjen odotetaan erottautuvan ääriliikkeistä, sekä olevan häiritsemättä tavoillaan ja perinteillään muuta yhteiskuntaa ja tuomatta esiin omaa uskontoaan. Erityisenä suomalaisuuden osoituksena näyttäytyy isänmaan palvelukseen antautuminen huolimatta uskonnollisesta ja kulttuurisesta vähemmistötaustasta, ja tästä osoituksena sotaan liittyvien symbolien esilläpito.